

Ústavnému súdu Slovenskej republiky
Hlavná ul. 110
Košice

V Bratislave dňa 3. februára 2026

ELEKTRONICKÉ PODANIE

DORUČENÉ - 4 FEB. 2026

Ústavný súd Slovenskej republiky v Košiciach	
Došlo:	- 3 -02- 2026 (8)
Číslo záznamu: 1226	Číslo spisu: 305/2026
Prílohy: 1	Vybavuje:

NÁVRH

na začatie konania podľa Čl. 128 Ústavy Slovenskej republiky
o výklade čl. 5 ods. 8 v spojení s čl. 5 ods. 2 a ods. 10 ústavného
zákona č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti v znení
neskorších predpisov

Dvojmo!

Navrhovatelia:

Skupina 32 poslancov a poslankyň Národnej rady Slovenskej republiky (zoznam podľa prílohy č. 1)

Zastúpení poslankyňou Národnej rady Slovenskej republiky
Luciou Plavákovou

Druhý účastník konania:

Vláda Slovenskej republiky

Námestie slobody 1

813 70 Bratislava

Referenčné ustanovenia

**Ústavy Slovenskej republiky alebo
ústavného zákona, ktorých výklad
sa má podať:**

**Čl. 5 ods. 8 v spojení s čl. 5 ods. 2 a ods. 10 ústavného
zákona č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti
v znení neskorších predpisov**

Vážení Ústavný súd Slovenskej republiky,

ako oprávnení navrhovatelia podľa čl. 130 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky (ďalej aj „Ústava“) a § 146 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) podávame podľa čl. 128 Ústavy a § 145 a nasl. zákona o ústavnom súde **návrh na začatie konania o výklad čl. 5 ods. 8 v spojení s čl. 5 ods. 2 a ods. 10 ústavného zákona č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti v znení neskorších predpisov (ďalej len „ústavný zákon“).**

Svoj návrh odôvodňujeme nasledovne:

I.

Aktívna procesná legitimácia

Aktívna legitimácia navrhovateľov na podanie tohto návrhu vyplýva z čl. 130 ods. 1 písm. a) Ústavy a § 146 písm. a) zákona o ústavnom súde.

II.

Právomoc Ústavného súdu Slovenskej republiky

Právomoc Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) konať a rozhodnúť o tomto návrhu vyplýva z čl. 128 Ústavy a § 42 ods. 2 písm. h) a § 145 až § 150 zákona o ústavnom súde.

III.

Znenie referenčných ustanovení ústavného zákona, ktorých výklad sa má podať

Podľa čl. 5 ods. 2 ústavného zákona výška dlhu je výška dlhu Slovenskej republiky, ktorú aktuálne zverejnila Európska komisia (Eurostat) (ďalej len „Eurostat“) vyjadrená ako percentuálny podiel na hrubom domácom produkte.

Podľa čl. 5 ods. 8 ústavného zákona ak výška dlhu podľa odseku 2 dosiahne 50 % podielu na hrubom domácom produkte a viac, okrem realizácie postupu podľa odsekov 5 až 7, vláda požiadala národnú radu o vyslovenie dôvery vláde.

Podľa čl. 5 ods. 10 ústavného zákona povinnosť uplatňovať ustanovenia odsekov 6 až 8 sa nevzťahuje na obdobie 24 mesiacov počnúc prvým dňom nasledujúcim po dni, v ktorom bolo schválené programové vyhlásenie vlády a vyslovená dôvera vláde.

IV.

Orgán verejnej moci, ktorý nesprávne vykladá dotknuté ustanovenia ústavného zákona

Orgánom verejnej moci, ktorý podľa presvedčenia navrhovateľov nesprávne vykladá dotknuté ustanovenia ústavného zákona je vláda Slovenskej republiky (ďalej len „vláda“).

V.

Z akých dôvodov je vec sporná

A.

Ústavný zákon v čl. 5 ods. 1 ustanovuje, že horný limit dlhu verejnej správy (ďalej len „dlh“) sa ustanovuje vo výške 50 % podielu na hrubom domácom produkte.

Výška dlhu je výška dlhu Slovenskej republiky, ktorú aktuálne zverejnila Európska komisia (Eurostat) (ďalej len „Eurostat“) vyjadrená ako percentuálny podiel na hrubom domácom produkte.

Eurostat vydal naposledy správu o verejnom dlhu Slovenska 21. októbra 2025, podľa ktorej bol verejný dlh Slovenska (za rok 2024) k tomuto mesiacu 59,7% HDP¹.

Podľa čl. 5 ods. 8 ústavného zákona ak výška dlhu podľa odseku 2 dosiahne 50 % podielu na hrubom domácom produkte a viac, okrem realizácie postupu podľa odsekov 5 až 7, vláda požiada národnú radu o vyslovenie dôvery vláde.

Povinnosť uplatňovať ustanovenia odsekov 6 až 8 sa nevzťahuje na obdobie 24 mesiacov počnúc prvým dňom nasledujúcim po dni, v ktorom bolo schválené programové vyhlásenie vlády a vyslovená dôvera vláde.

Vláde bola vyslovená dôvera a schválené programové vyhlásenie vlády dňa 21.11.2023². Obdobie 24 mesiacov podľa čl. 5 ods. 10 ústavného zákona začalo plynúť 22.11.2023 uplynulo 22.11.2026 so vznikom povinnosti podľa čl. 5 ods. 8 ústavného zákona počnúc dňom 23.11.2025.

Po 22.11.2025 bola tomuto dátumu najbližšou 43. parlamentná schôdza, ktorá sa uskutočnila v dňoch 25.11.2025 až 12.12.2025. Zo schváleného programu schôdze³ je zrejmé, že návrh vlády na vyslovenie dôvery nebol medzi bodmi programu a žiadny takýto návrh nebol od 23.11.2025 ani doručený do podateľne národnej rady⁴.

B.

Z opísanej neaktivity vlády v podobe nepodania návrhu na vyslovenie dôvery národnou radou po 22.11.2025 na najbližšiu parlamentnú schôdzu (tou bola už spomínaná 43. schôdza) vyplývajú konkludentne jedine 2 možné prístupy vlády k výkladu a aplikácii čl. 5 ods. 8 ústavného zákona:

1. Buď vláda vykladá čl. 5 ods. 8 v spojení s čl. 5 ods. 2 a ods. 10 ústavného zákona tak, že povinnosť požiadať národnú radu o vyslovenie dôvery po 22.11.2025 vníka vláde až okamihom, ako bude po 22.11.2025 zverejnená najnovšia správa Eurostatu o verejnom dlhu Slovenska. Tzn. povinnosť nevzniká spätne k dátumu, ku ktorému sa dlh meral (napr. k 21.10.2025). Rozhodujúci je moment zverejnenia relevantného údaj Eurostatu po uplynutí výnimky upravenej v čl. 5 ods. 10 ústavného zákona. Ak by Eurostat po 22. 11. 2025 zverejnil údaj potvrdzujúci $\geq 50\%$, povinnosť vlády požiadať národnú radu o vyslovenie dôvery vzniká okamžite týmto zverejnením.
2. Vlády síce vykladá čl. 5 ods. 8 v spojení s čl. 5 ods. 2 a ods. 10 ústavného zákona tak, že povinnosť požiadať národnú radu o vyslovenie dôvery po 22.11.2025 vníka vláde dňom 23.11.2025, keďže podľa v tom čase aktuálnej ostatnej správy Eurostatu o verejnom dlhu (správa z 21.10.2025; pozri odkaz v poznámke pod čiarou č. 1) bol dlh Slovenska 59,7% HDP, avšak úmyselne porušuje ústavný zákon a rozhodla sa napriek tomuto výkladu svoje povinnosti podľa čl. 5 ods. 8 ústavného zákona porušiť nepodaním návrhu na vyslovenie dôvery národnou radou.

¹ https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/sdg_17_40/default/table?lang=en

² <https://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=udalosti/udalost&MasterID=56497>

³ <https://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=schodze/schodza&ID=557#current>

⁴ <https://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=nrsr/materialy>

Navrhovatelia sa optimisticky a veľkoryso neprikláňajú k alternatíve, že by vláda demokratického právneho štátu a členského štátu Európskej únie úmyselne porušovala Ústavu a ústavné zákony a vedome si neplnila svoje ústavné povinnosti.

Navyše, ak by sa pripustil výklad, podľa ktorého vláda môže povinnosť podľa čl. 5 ods. 8 ústavného zákona ignorovať bez následkov, alebo ju viazať na vlastné politické posúdenie, potom by celé ustanovenie stratilo akúkoľvek normatívnu autonómiu. Stalo by sa ustanovením, ktoré neukladá reálne povinnosti, nevytvára vynútiteľné očakávania a nemá schopnosť ovplyvniť správanie ústavných orgánov. Takýto výklad by bol v rozpore nielen so zásadou efektívneho výkladu, ale aj so samotnou logikou ústavného normotvorstva, keďže ústavodarca by si sám vytvoril ústavný mechanizmus bez reálneho účinku – čo je normatívne absurdné.

Navrhovatelia sú tak presvedčení, že vláda vykladá a aplikuje čl. 5 ods. 8 v spojení s čl. 5 ods. 2 a ods. 10 ústavného zákona tak, že povinnosť požiadať národnú radu o vyslovenie dôvery po 22.11.2025 vznikne vláde až okamihom, ako bude po 22.11.2025 zverejnená najnovšia správa Eurostatu o verejnom dlhu Slovenska – takej správy však po 22.11.2025 ku dňu konania 43. schôdze národnej rady a ani ku dňu podania tohto návrhu na ústavný súd niet.

Navrhovatelia zastávajú výklad čl. 5 ods. 8 v spojení s čl. 5 ods. 2 a ods. 10 ústavného zákona tak, že vláda bola a je povinná po 22.11.2025 požiadať na najbližšej parlamentnej schôdzi (tzn. na 43. schôdzi, ktorá sa konala v dňoch 25.11.2025 až 12.12.2025 národnú radu o vyslovenie dôvery, keďže k 23.11.2025 bol v tom čase aktuálny a platný verejný dlh Slovenska vo výške 59,7% podľa v tom čase ostatnej a najaktuálnejšej správy Eurostatu z 21.10.2025. Dokonca správa Európskej komisie, sekcie ekonomických a finančných vzťahov, vo svojej správe a ekonomickej predikcii z novembra 2025 uvádza pre Slovensko verejný dlh za celý rok 2025 na úrovni 61.9% HDP⁵.

Samozrejme, správa Eurostatu platná a najposlednejšie vydaná k rozhodnému dátumu (v tomto prípade k 23.11.2025) musí odzrkadľovať sledované a hodnotené obdobie, ktoré je celý krytý výkon mandátu jednej vlády, na ktorú pripadá aj povinnosť podľa čl. 5 ods. 8 ústavného zákona. Iba vláda, ktorej hospodárenie je zachytené vo výške verejného dlhu za sledované obdobie, sa môže a má zodpovedať pred národnou radou a žiadať o vyslovenie dôvery.

V navrhovateľmi opísanom prípade sa správa Eurostatu aktuálna a najposlednejšia k dátumu 23.11.2025 týka obdobia celého roku 2024, ktorý bol celý krytý výkonom mandátu tej istej vlády, ktorej uplynula 24 mesačná ochranná lehota dňa 22.11.2025. Preto sa podľa mienky navrhovateľov má táto vláda zodpovedať národnej rade za zlé hospodárenie v roku 2024 a verejný dlh vo výške 59.7% HDP v najbližší možný deň po uplynutí ochrannej 24 mesačnej lehoty, a to počnúc dňom 23.11.2025 (v praxi to malo byť na najbližšej parlamentnej schôdzi, ktorou bola 43. schôdza).

Summa summarum, pri presnom pomenovaní konfliktu výkladov tak existujú tieto dva modely výkladu čl. 5 ods. 8 v spojení s čl. 5 ods. 2 a ods. 10 ústavného zákona, ktoré sú vo vzájomnom napätí:

1. „Publikačný model“ (výklad zastávaný vládou): povinnosť vlády podľa čl. 5 ods. 8 ústavného zákona vzniká až zverejnením novej správy Eurostatu po 22.11.2025. Dovtedy vláda aj napriek objektívne existujúcemu a Eurostatom potvrdenému verejnému dlhu nad 50% HDP za obdobie

⁵https://economy-finance.ec.europa.eu/document/download/34538512-fff6-451a-8bbc-4c8d60e4d132_en?file_name=ip327_en.pdf#page=144 ; strana 131.

výkonu mandátu tej istej vlády, počas ktorej sa však na vládu vzťahovala ochranná lehota podľa čl. 5 ods. 10 ústavného zákona, „čaká“;

2. „Stavový model“ (výklad zastávaný navrhovateľmi): povinnosť vlády podľa čl. 5 ods. 8 ústavného zákona vzniká/sa reaktivuje okamihom zániku ochrannej doby (podľa čl. 5 ods. 10 ústavného zákona), ak v tom okamihu existuje aktuálny, platný údaj Eurostatu, podľa ktorého je verejný dlh krajiny $\geq 50\%$ HDP, a to bez potreby čakania na novú správu.

Z porovnania výkladov čl. 5 ods. 8 v spojení s čl. 5 ods. 2 a ods. 10 ústavného zákona vlády na jednej strane, a navrhovateľov na strane druhej je zrejmé, že ide o spornú vec a otázku uplatnenia ústavných povinností vlády a ústavných právomocí národnej rady. Preto navrhovatelia navrhujú začatie konania o výklad čl. 5 ods. 8 v spojení s čl. 5 ods. 2 a ods. 10 ústavného zákona, a svoj návrh (a teda dôvody, prečo by mal ústavný súd vyložiť sporné ustanovenia ústavného zákona tak, ako navrhujú navrhovatelia) odôvodňujú nasledovne:

VI.

Odôvodnenie navrhovaného výkladu referenčných ustanovení ústavného zákona

Ústavný poriadok Slovenskej republiky je vystavaný na princípe parlamentnej formy vlády, ktorej imanentnou a neodňateľnou črtou je politická zodpovednosť vlády národnej rade. Táto zodpovednosť nepredstavuje iba formálny vzťah medzi dvoma ústavnými orgánmi, ale je základným nosným mechanizmom demokratickej legitimacy výkonnej moci, prostredníctvom ktorého sa zabezpečuje, aby vláda ako vrcholný orgán výkonnej moci konala výlučne na základe a v medziach dôvery zákonodarného zboru ako priameho reprezentanta ľudu.

Zmysel a význam politickej zodpovednosti vlády parlamentu nemožno redukovať na jednorazový akt vyslovenia dôvery pri jej ustanovení, ale treba ju chápať ako trvalý, dynamický a kontinuálne aktualizovaný vzťah, ktorý musí byť schopný reagovať na zásadné zmeny okolností, za ktorých vláda vykonáva svoju funkciu. Práve z tohto dôvodu ústavný a zákonný rámec Slovenskej republiky pozná mechanizmy, ktoré v situáciách mimoriadnej závažnosti, najmä v oblasti hospodárenia štátu a jeho finančnej stability, vyžadujú opätovnú politickú konfrontáciu vlády s parlamentom a explicitné potvrdenie jej legitimacy prostredníctvom vyslovenia dôvery.

Povinnosť vlády požiadať národnú radu o vyslovenie dôvery v prípade, ak verejný dlh štátu sa rovná alebo presiahne zákonom ustanovenú hranicu 50% hrubého domáceho produktu, predstavuje práve takýto ústavne relevantný mechanizmus. Jeho účelom nie je iba technická či rozpočtová korekcia fiškálnej politiky, ale predovšetkým reaktivácia politickej zodpovednosti vlády v situácii, ktorá má potenciál zásadne ovplyvniť ekonomickú suverenitu štátu, rozsah budúcich verejných politík a mieru zaťaženia budúcich generácií. Ide teda o mechanizmus, ktorým sa ústavný poriadok snaží zabezpečiť, aby výkon výkonnej moci v stave zvýšeného verejného zadlženia neprebíhal bez výslovnej a aktuálnej demokratickej legitimácie.

Ak vláda, ktorej bola oznámená skutočnosť prekročenia hranice verejného dlhu prostredníctvom oficiálnych údajov Eurostatu, túto povinnosť ignoruje alebo obchádza, nejde len o porušenie konkrétneho zákonného príkazu, ale o zásah do samotnej podstaty parlamentnej demokracie. Takéto konanie znamená, že vláda sa vedome vyhýba politickej kontrole zo strany parlamentu v momente, keď je táto kontrola z ústavného hľadiska najviac potrebná. Vláda si tým fakticky prisvojuje autonómnu

legitimitu, ktorá je v parlamentnom systéme neprípustná, keďže výkonnej moci neprináleží vlastný, od parlamentu nezávislý zdroj demokratického oprávnenia.

Z hľadiska materiálneho výkladu Ústavy je potrebné zdôrazniť, že princíp parlamentnej demokracie, princíp politickej zodpovednosti vlády a princíp právneho štátu tvoria vzájomne prepojený normatívny komplex, ktorý nemožno interpretovať izolovane. Právny štát v demokratickom zmysle neznamená len viazanosť verejnej moci právnymi normami, ale aj viazanosť verejnej moci demokratickou legitimitou a mechanizmami jej obnovovania. Vláda, ktorá pokračuje vo výkone svojej funkcie bez toho, aby rešpektovala povinnosť podrobiť sa aktuálnemu testu dôvery parlamentu, koná síce formálne ako ústavný orgán, no materiálne už mimo rámca demokratickej legitimacy, ktorú jej ústava priznáva len pod podmienkou zachovania politickej zodpovednosti.

Takéto konanie má zároveň závažný dopad na princíp delby moci. Parlament je v ústavnom systéme Slovenskej republiky nositeľom primárnej politickej legitimacy, zatiaľ čo vláda je jej sekundárnym nositeľom, odvodeným od dôvery parlamentu. Ak vláda svojím konaním alebo nekonaním znemožňuje parlamentu vykonať jeho kontrolnú a legitimačnú funkciu, dochádza k narušeniu rovnováhy medzi zákonodarnou a výkonnou mocou v prospech výkonnej moci, čo je v rozpore s ústavnou architektúrou parlamentného systému.

Ústavnoprávna relevancia predmetnej otázky sa nevyčerpáva ani argumentom o politickej povahe sporu. Hoci vyslovenie dôvery vláde je nepochybne politickým aktom, povinnosť vlády iniciovať tento akt v zákonom presne vymedzenej situácii je povinnosťou právnou, ktorej dodržiavanie alebo porušenie je spôsobilé ústavného preskúmania.

Ústavný súd vo svojej judikatúre opakovane zdôraznil, že nie je jeho úlohou hodnotiť politickú účelnosť rozhodnutí, avšak je jeho povinnosťou chrániť ústavné limity výkonu politickej moci. V danom prípade nejde o hodnotenie hospodárskej politiky vlády, ale o posúdenie, či vláda rešpektovala ústavne relevantný mechanizmus politickej zodpovednosti, ktorý je neoddeliteľnou súčasťou demokratického právneho štátu.

Z ústavného hľadiska je preto neudržateľný výklad, podľa ktorého by povinnosť vlády požiadať o vyslovenie dôvery v prípade prekročenia hranice verejného dlhu mala mať len deklaratórny alebo politicky nezáväzný charakter. Takýto výklad by zbavoval predmetné ustanovenie jeho normatívneho jadra a menil by ho na prázdnu symbolickú normu bez reálneho ústavného účinku, čo je v rozpore so zásadou efektívneho výkladu ústavných a zákonných ustanovení. Ústavne konformný výklad naopak vyžaduje, aby bola táto povinnosť chápaná ako bezodkladná, neobchádzateľná a v prípade jej porušenia aj ústavne sankcionovateľná.

Jediný odklad tejto povinnosti stanovuje samotný ústavný zákon v čl. 5 ods. 10, a to zavedením 24 mesačnej ochrannej lehoty od vyslovenia dôvery novej vláde národnou radou, počas ktorej aj ak vláda dorovná či prekročí verejný dlh nad 50% HDP podľa správy Eurostatu, vláda nemusí v tejto ochrannej lehote požiadať o vyslovenie dôvery národnú radu. Táto povinnosť sa tzv. „odkladá“ a reaktivuje sa uplynutím 24 mesačnej ochrannej lehoty. Ak sa ku dňu uplynutia ochrannej 24 mesačnej lehoty nezmenila ostatná správa Eurostatu, ktorá obsahovala konštatáciu verejného dlhu Slovenska nad 50% HDP, potom vláda musí bezodkladne po uplynutí 24 mesačnej ochrannej lehoty požiadať na najbližšej novej schôdzi národnej rady o vyslovenie dôvery podľa čl. 5 ods. 8 ústavného zákona.

Navrhovatelia na tomto mieste zdôrazňujú, že ústavný zákon zveruje rozhodujúcu autoritu pri určovaní výšky verejného dlhu externému, nadnárodnému a politicky nezávislému orgánu – Eurostatu. Tým ústavodarca vylúčil možnosť, aby si vláda sama určovala, kedy povinnosť vzniká, odstránil riziko účelovej interpretácie makroekonomických údajov a zabezpečil automatizmus ústavného mechanizmu. Z toho vyplýva, že po zverejnení relevantného údaj Eurostatu vláde neostáva žiadny priestor na posúdenie, či ide o „dostatočne vážnu“ situáciu. Ústavný zákon už túto vážnosť predpokladá. Nekonalie vlády v takejto situácii je preto ignorovaním objektívne konštatovaného ústavného faktu, nie len sporným politickým rozhodnutím.

Ústavný mechanizmus podľa čl. 5 ods. 8 je mechanizmom automatickým, nie diskrečným. Vznik povinnosti vlády je viazaný na splnenie objektívnych podmienok, nie na aktívne rozhodnutie vlády o ich relevantnosti.

Ustanovenia čl. 5 ods. 10 ústavného zákona (odkladacia doba 24 mesiacov) odkladá uplatnenie povinnosti vlády podľa čl. 5 ods. 8 ústavného zákona, ale neruší existenciu stavu zadĺženia krajiny, ktorá bola počas týchto 24 mesiacov zistená a Eurostom potvrdená. Po uplynutí 24 mesačnej odkladacej doby sa povinnosť vlády podľa čl. 5 ods. 8 ústavného zákona reaktivuje okamžite, ak dôvod (t.j. zadĺženie krajiny rovné alebo nad 50% HDP) trvá.

Na základe uvedeného možno dospieť k záveru, že konanie vlády, ktorá po oznámení prekročenia hranice verejného dlhu za rok 2024 na úrovni 59,7% HDP v správe Eurostatu z 21.10.2025 nepožiadala národnú radu na jej 43. schôdzi konanej v dňoch 25.11.2025 až 12.12.2025 o vyslovenie dôvery, predstavuje porušenie princípu parlamentnej demokracie, princípu politickej zodpovednosti výkonnej moci a princípu právneho štátu v ich materiálnom význame.

V opačnom prípade (resp. v prípade pripustenia správnosti výkladu čl. 5 ods. 8 v spojení s čl. 5 ods. 2 a ods. 10 ústavného zákona vládou tak, ako ho opísali navrhovatelia v časti V.B tohto podania) by sa ciele a princípy dotknutých ustanovení (napr. princíp rozpočtovej zodpovednosti) ústavného zákona nemuseli naplniť napr. tým, po uplynutí 24 mesačnej ochrannnej doby, ale ešte do riadneho uplynutia mandátu tejto vlády nedôjde k zverejneniu novej správy Eurostatu. V takom prípade by sa vláda, ktorá počas výkonu mandátu presiahla podľa správy Eurostatu verejný dlh krajiny nad 50% HPD, nikdy za toto porušenie ústavného zákona nezodpovedala, čo je popretie hospodárskych cieľov a sankčných následkov (resp. nástroja demokratickej legitimizácie rozhodnutí vlády) pri nedodržaní rozpočtovej zodpovednosti ustanovených ústavným zákonom. Inak povedané, povinnosť podľa čl. 5 ods. 8 ústavného zákona by tak mohla byť odkladaná ad infinitum.

Ústavný zákon nie je „bežným“ fiškálnym predpisom, ale ústavným zákonom, teda normou rovnakej právnej sily ako Ústava, ktorá vedome a explicitne limituje politický manévrovací priestor vlády. Už samotná voľba formy ústavného zákona vyjadruje vôľu ústavodarcu vyňať mechanizmus dlhovej brzdy z oblasti voľnej politickej úvahy a podriaďiť ho rigidnému ústavnému režimu. Z tohto hľadiska nemožno povinnosť vlády požiadať o dôveru interpretovať ako politickú konvenciu, ale ako ústavne determinovaný akt, ktorého splnenie nie je závislé od politického posúdenia vlády, ale výlučne od splnenia objektívnych podmienok stanovených ústavným zákonom.

Podľa navrhovateľov v tomto podaní opísaný stav predstavuje porušenie ústavne relevantnej povinnosti, ktoré zakladá právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu ústavnosti, podať autoritatívny výklad čl. 5 ods. 8 ústavného zákona a obnoviť rovnováhu medzi základnými zložkami štátnej moci v súlade s ústavným poriadkom Slovenskej republiky. Dlhová brzda je totiž konštruovaná ako

medzigeneračný ochranný mechanizmus, ktorým ústavodarca reaguje na riziko, že krátkodobé politické záujmy vlády prenesú neúmerné bremeno na budúce generácie. Povinnosť požiadať o dôveru preto nie je sankciou, ale nástrojom demokratickej legitimizácie rozhodnutí, ktoré majú dlhodobé ústavné dôsledky. Ignorovanie tejto povinnosti znamená, že vláda vykonáva politiku s výraznými medzigeneračnými dopadmi bez obnovenia demokratického mandátu, čo je z hľadiska materiálneho právneho štátu neudržateľné.

VII.
Petit
(návrh rozhodnutia)

Na podklade doposiaľ uvedených argumentov a tvrdení navrhovateľa **navrhujú**, aby ústavný súd po predbežnom prerokovaní návrhu podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde a jeho prijatí uznesením podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde na ďalšie konanie vo veci samej návrhu v plnom rozsahu vyhovel a prijal nasledovný výklad a nasledovný

NÁLEZ:

1. Ustanovenia čl. 5 ods. 8 v spojení s čl. 5 ods. 2 a ods. 10 ústavného zákona č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti v znení neskorších predpisov sa majú vykladať tak, že vláda Slovenskej republiky bola povinná po 22. novembri 2025 požiadať na najbližšej parlamentnej schôdzi Národnú radu Slovenskej republiky o vyslovenie dôvery, keďže k 23. novembru 2025 uplynula 24 mesačná ochranná lehota podľa čl. 5 ods. 10 ústavného zákona a v tom čase aktuálny a Eurostatom platne stanovený verejný dlh Slovenskej republiky za rok 2024 bol vo výške 59,7% hrubého domáceho produktu.
2. V prípade, že vláda Slovenskej republiky po 22. novembri 2025 a ani v čase rozhodovania Ústavného súdu Slovenskej republiky napriek aktuálnemu, a Eurostatom platne stanovenému verejnému dlhu Slovenskej republiky za rok 2024 vo výške 59,7% hrubého domáceho produktu, nepožiadala podľa čl. 5 ods. 8 ústavného zákona Národnú radu Slovenskej republiky o vyslovenie dôvery, musí tak urobiť bezodkladne po zverejnení tohto rozhodnutia v Zbierke zákonov.

.....
Za navrhovateľov
Lucia Plaváková

ELEKTRONICKÉ PODANIE

DORUČENÉ - 4 FEB. 2026

Príloha č. 1

Zoznam poslankýň a poslancov Národnej rady Slovenskej republiky (navrhovateľa)

Poslankyňa a poslanec Národnej rady Slovenskej republiky svojim podpisom zároveň poveruje poslankyňu Národnej rady Slovenskej republiky Luciu Plavákovú ako spoločnú zástupkyňu navrhovateľov v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky.

Meno a priezvisko

Podpis

1. LUCIA PLAVÁKOVÁ
2. STEFAN KRŠŠ
3. ZUZANA TERNIKOVÁ
4. Tamara Stohlová
5. NATÁLIA NASH
6. JÁN HRGČ
7. BEĀTA JURÍK
8. TOMÁŠ VACAŠEK
9. PĽAR DORÁK
10. TINA GAŽOVIČOVÁ
11. MICHAL ŠIMEČKA

Ústavný súd Slovenskej republiky
v Košiciach

Došlo: - 3 -02- 2026

(8)

Číslo záznamu: 1226

Číslo spisu: 305/2026

Prílohy:

Vybavuje:

Meno a priezvisko

Podpis

12. SIMONA PETRIK
13. IVAN ŠTEFANKO
14. VERONIKA ŠROBOVÁ
15. VERONIKA VESLÁKOVÁ
16. JAROSLAV KICHAL
17. JAROSLAV ŠPIŠIAK
18. JANA KLEINERT
19. ~~JAROSLAV KICHAL~~
20. ~~VERONIKA ŠROBOVÁ~~
21. BRANISLAV VÁNEC
22. MAREK LACKOVIC
23. JANA HAMLÍKOVÁ
24. ZORA MESTEKOVÁ
25. ZORA JAVROVÁ
26. RICHARD DUBOVIC

Príloha č. 1

Zoznam poslankyň a poslancov Národnej rady Slovenskej republiky (navrhovatelia)

Poslankyňa a poslanec Národnej rady Slovenskej republiky svojim podpisom zároveň poveruje poslankyňu Národnej rady Slovenskej republiky Luciu Plavákovú ako spoločnú zástupkyňu navrhovateľov v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky.

Meno a priezvisko

Podpis

1. GRETA GREGOROVA

2. DAVID DEJ

3.

4.

5.

6.

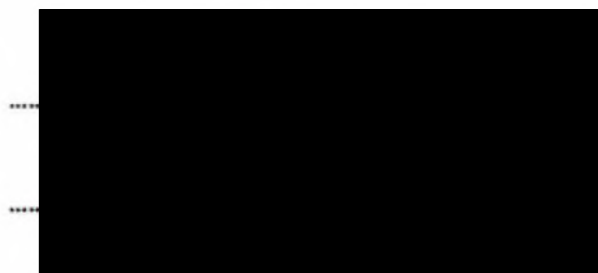
7.

8.

9.

10.

11.

Príloha č. 1

Zoznam poslankyň a poslancov Národnej rady Slovenskej republiky (navrhovatelia)

Poslankyňa a poslanec Národnej rady Slovenskej republiky svojim podpisom zároveň poveruje poslankyňu Národnej rady Slovenskej republiky Luciu Plavákovú ako spoločnú zástupkyňu navrhovateľov v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky.

Meno a priezvisko

Podpis

1. ONDREJ PROSTREDMÍK

2. INGRID KOŠOŤ

3. ~~MICHAL ŠIMEČKA~~

4. KYCHLA TRUBA

5. Viliam Tauko

6. MARTIN PUNZO

7. ~~JAN ŠKARO~~

8. Irena Bihariaková

9.

10.

11.

